

This question paper contains 2 printed pages]

FA—70—2023

FACULTY OF HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

APRIL/MAY, 2023

HISTORY

Paper-VIII

[Chhatrapati Shivaji and His Times (1630 to 1707 AD)]

(Tuesday, 25-4-2023)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time— Two Hours

Maximum Marks—50

N.B. :— (i) All questions carry equal marks.

(ii) All questions are compulsory.

(i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

1. Explain the Agricultural policy of Chh. Shivaji Maharaj. 10
छत्रपती शिवाजी महाराजांचे कृषी धोरण स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Assess the career and achievements of Chh. Sambhaji Maharaj.
छत्रपती संभाजी राजांच्या चरित्र आणि कामगिरीचे मूल्यमापन करा.

2. What are the characteristics of Maratha War of Independence. 10
मराठा स्वातंत्र्य युद्धाची वैशिष्ट्ये सांगा.

Or

(किंवा)

Describe the role of Santaji and Dhanaji in the Maratha War of Independence.
मराठ्यांच्या स्वातंत्र्य युद्धातील संताजी-धनाजीची भूमिका स्पष्ट करा.

3. State the achievement of Chh. Rajaram in freedom struggle of Maratha. 10
मराठ्यांच्या स्वातंत्र्य संग्रामातील छत्रपती राजारामाची कामगिरी विशद करा.

P.T.O.

WT

(2)

FA—70—2023

Or

(किंवा)

Describe the role of Tarabai in the Maratha War of Independence.

मराठ्यांच्या स्वातंत्र्य युद्धातील ताराबाईची भूमिका स्पष्ट करा.

4. Narrate the Central Administration of Chh. Shivaji Maharaj. 10

छ. शिवाजी महाराजांची केंद्रिय प्रशासन व्यवस्था स्पष्ट करा.

Or

(किंवा)

Give an account of Chh. Sambhaji-Mughal conflict.

छत्रपती संभाजी-मोगल संघर्षाचा आढावा घ्या.

5. Write short notes on (any two) : 10

(i) Water Management Policy of Chh. Shivaji Maharaj.

(ii) Village Administration

(iii) Provincial Administration

(iv) Chh. Sambhaji-Adilshahi and Kutubshahi relation.

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही दोनवर) :

(i) छ. शिवाजी महाराजांचे पाणी पुरवठा धोरण

(ii) ग्राम प्रशासन

(iii) प्रांतीय प्रशासन

(iv) छ. संभाजी-आदिलशाही आणि कुतुबशाही संबंध.

FA—70—2023

2